

T A
N
T S
U
I N
F
O KUUKIRI

Artiklid

lk 2
Harutame lahti
värvilise
tantsulõngakera (2)

lk 5
Keha ja vaimu tervise
heaks: Pilatase ja
TRE treeningutest
Eestis

lk 7
Brikolöörid ja
demiurgid ehk
Eesti Teatriuurijate ja
-kriitikute Ühenduse
aastakonverentsist

Lavadel

lk 11
Ees ootamas
esietendused

lk 12
Lugemiseks

**Tantsust mõeldud
ja kirjutatud**

lk 13
Tantsuteater
tänases Eestis –
etendus kunstide
kiirtee üleilmas-
tumisele

Uudised lk 17

Kalender lk 22

n° 25 — 02. 2013

Väljaandja
Eesti
Tantsuhariduse Liit

Toimetaja
Evelin Lagle

Graafiline disain
Jaan Sarapuu

**Artiklite õigekeel
on artiklite autorite
vastutusel.**

toimetaja@
tantsuharidus.ee

ISSN 2228-2254

9 772228 225008

HARUTAME LAHTI VÄRVILISE TANTSULÕNGAKERA (2): TANTSUKUNSTI ALUSEKS ON INIMKEHA, SEE IMEPÄRANE JA AINULAADNE MASIN

Inna Sulg / Tantsuõpetaja, TÜ VKA kehatöö lektor

Jaauarinumbri kuukirja artikli lõpetasin väitega, et noorte tantsukunsti õppima pürgijate kehaline valmisolek ja võimekus ei ole ootuspärased. Jätkan enda mõtte väljatoomist samast lähtepunktist. Ma ei ületähtsusta praktilise tantsuoskuse olulisust ja ei alatähtsusta loominguulise protsessi rolli tantsuga tegelemisel ning ka tantsukunsti interdistsiplinaarsust, kuid nagu esimeses artiklis ütlesin, siis minu seisukoht on, et tantsukunsti aluseks on inimkeha, olenemata siis tantsulisest esteetikast või koolkonnast, millega parasjagu tegeletakse.

Kuna olen hulk aastaid õpetanud tulevastele tantsijatele – tantsuõpetajatele ja koreograafidele – keha imelist maailma ja selle õiget ja tarka kasutamist, siis on ka minu südameasi pöörata tähelepanu teatud protsessidele tantsuõpetuses. Lisaks veel mõtted, mida räägin ka üliõpilastele: meie keha on imepärane masin juhtimis-süsteemiga, mida siiani alles avastatakse ja uuritakse; ta on ainulaadne ja meie oma, millele me poest varuosi ei saa; me peame teda hoidma ja õpetama.

Tantsija olla on kõige keerulisem, sest keha peab kohanduma sageli talle just mitte kõige omasema kehakeelega – koreograaf valib keele, milles räägib ja tema kunst on leida tantsijad, kes sulanduvad tema valitud kehakeelega; tantsuõpetaja valib materjali, mida ta õpetab, enda keha järgi, aga ta vastutab siiski tantsijate kehade tervise eest. Keha õpetada, arendada ja kaitsta ei ole nii lihtne, kui võib tunduda. Siin on palju erinevaid tahke ning vajalikud laialdased teadmised nii anatoomia, kinesiologia, (treenimise) füsioloogia, toitumise, ealisuse ja teistes valdkondades.

Mulle tundub, et praegusel ajal on tekkinud meie tantsukunsti arengus mitu äärmuslikku momenti:

- a) tantsutreeningu (eelistan öelda – tantsutehnika või siis ka tantsukeele õpetamine) teatud vältimine, eitamine ja keskendumine ainult vabale liikumisele ja loovtantsule
- b) keskendumine äärmiselt tehnilisele tantsuõppele (samas sageli tantsija füüsisist mitte piisavalt ette valmistades)
- c) keskendumine tantsude õppimisele Koolitantsu festivali jaoks.

Loomulikult võib neile väidetele vastu vaielda, kuid minu mõttekäik lähtub hetkel tantsukunstist kui liikumise ja keha võimekuse kunstist ning ootustest tantsija kehale erinevatest tantsulistest keeltest lähtuvalt.

Tantsukunst Eestis on viimase paari aastakümnega teinud läbi äärmiselt põneva protsessi ning lisaks pildilisele avardumisele on avardunud ka tantsija mõiste. Siinkohal mõttelise kõrvalepõikena – mind isiklikult häirib väga tõsiasi, et Kultuuriministeeriumi kodulehel ei eksisteeri „tantsukunsti“ kui valdkonda – järelkult pole seda ministeeriumi jaoks olemas! See on absurd!! Tantsija mõiste minu jaoks ei ole ainult professionaalne tantsija balletiteatrist. Kui tantsuüliõpilane sooritab balleti, moderntantsu või mõne muu stiili arvestust või eksamit ja osaleb kaasüliõpilaste tantsuloome töödes, siis ma vaatan teda kui tantsijat. Kui lapsed või noored on laval Koolitantsu festivalil või kontsertidel, vaatan neid kui tantsijaid. Kui rahvatantsurühm esineb, vaatan neid kui tantsijaid. Seda loetelu võiks veelgi jätkata. Igal tantsulisel kee­lel on oma nõuded ja ootused tantsija kehale. Kõige selle variatiivsuse aluseks on aga inimese keha ehituslikud alused ja seaduspärasused, struktuurist lähtuvad liikumis- ja arenguvõimalused. Tantsutundides me saame seda arengut toetada, pidurdada või ka keha kahjustada.

Oleme täna jõudnud olukorda, kus peaksime hakkama häirekella lööma noorte ja kasvavate põlvkondade füüsilise tervise pärast ja nende tantsimiseks valmisoleku nimel. Lähen tagasi aega, kui alustasin Viljandis kehatöö õppejõuna. Tol perioodil seostasime üliõpilaste traumasid ja kehalisi vaevusi õpetajate tööga, sellega, mille meetoodikaga viib õpetaja tantsulise keele tantsija kehani...Tundides rõhutasin keha võimalusi, piire, keha liikumise sisemist tajumist. Tekkis teine äärmus – õpilased tõlgendasid piire nende võimalustena, millest ei tohiks üle minna, sest siis kaasneb keha lõhkumine. See oli algus. Üliõpilased hakkasid seminaritöodes kirjutama vigastustest ja vaevustest. Põhjuseid otsiti õpetamise meetoodikast, protsessist, väsimusest jne, mis kõik on ka õige. Minus endas tekkis palju miks ja kuidas küsimusi, millele olen otsinud vastuseid tantsuteadusest. Olen neid ka leidnud ja tekkinud on uued küsimused, kuid viimase paari aasta jooksul olen jõudnud väga tõsise arusaamani.

Juba aastaid viin sisseastujatega läbi kehalise võimekuse testi, mis keskendub keha liikuvuse ja rühi hindamisele. Viimase 3–4 aasta võrdlus näitab, et meie noorte kehaline seisund on väga murettekitav. Umbes 80% sisseastujatest 2012. a suvel olid rühiprobleemidega. Nende lülisambad on haiged ja lisaks veel jalapöidade/hüppeliigese probleemid ning lihasjäikus.

Kolm aastat tagasi käisid viis esimese kursuse üliõpilast spetsialisti juures ja kõigil tuvastati lülisambas probleemid. See tendents jätkub. Käesoleva õppeaasta esmakursuslastel palusin minna kõigil füsioterapeudi juurde juba õppeprotsessi alguses. Kahel käinutest on väga väike ületatav probleem ja teistel suuremad kõrvalekalded lülisamba-vaagna asetuses. See on seis, millisenä noored jõuavad kõrgkooli tantsukunsti õppima! Kui nüüd sellises seisundis tantsija kehale langeb koormus, siis ükskõik kui ettevaatlik ja kehateadlik on tantsuõpetaja, see tantsija kannatab valude käes, tema liikuvus on pärsitud ja halvemal juhul lõpeb kõik vigastusega. Seega tuleks esmalt tegeleda tantsija seisundi parendamisega.

Kõige aluseks on laste ja noorte üldfüüsiline tervis ja kujunemine. See on sügav probleemistik, mis seondub kehalise arengu kujundamise ja toetamisega kasvueas nii lasteaias, koolis kui ka kodudes. Tants on paraku valdkond, kus selle arengu puudujäägid ja ebakõlad ennast väga selgelt näitavad. Meie suur vaenlane on istuv eluviis, vähene liikumine. 2–3 korda nädalas 60 või 90 minutit tantsutundi ei korva vähest liikumist, kui me ei pööra tähelepanu tantsija kehalise võimekuse arendamisele, mõtlen siin õige rühi arengu toetamist, lihasjõu ja painduvuse arendamist. Laiemas pildis hõlmab see kogu kasvava põlvkonna liikumiskasvatuse kvaliteeti. Kui see protsess ei muutu, siis me jäämegi kõrgkoolis maadlema tantsuüliõpilaste probleemide ja vigastustega, olenemata sellest, kui kehateadlikult meie õpetajad töötavad, sest meie juurde jõuavad juba väljakujunenud füüsisega noored. Pilt tundub väga tõsine ja ma arvan, et ei liialda. Siin peitub lihtne tõsiasi, et füüsilise tervise ja hea valmisoleku tantsimiseks tagab ikkagi üldfüüsiline ettevalmistus. See on aga probleem, mida ei saa lahendada pelgalt tantsuõpetajad vaid peitub kogu liikumiskasvatuse korralduses.

Teine tahk tantsulisest võimekusest, ehk toimetulek erinevate tantsukeeltega puudutab mootorset võimekust ja õppimist. Lihtsamalt sõnastades võiks vast öelda, et vajalik on tantsulisus ehk keha võimekus rääkida erinevates tantsukeeltes. Oluline on, et tantsija on laval usutav, dünaamiline, mitte kohmakas ja kammitsetud. Võib liigitada harjumuspäraselt lapsi ja noori loomupäraselt tantsijateks ja mittetantsijateks, millega mina päris nõus ei ole. Kindlasti on olemas lapsi ja noori, kelles on see miski, mida ei saa õppida ega õpetada. See võib avalduda varem või hiljem või jääda hoopis peitu, sest lapsena on talle öeldud, et sa oled halb tantsija. Minu arvamus on aga, et tantsida võib igaüks, kui tema kehale seda õpetada.

Koolitantsu žüriis olles olen näinud hulgaliselt esitusi, kus looja valitud liikumiskeel on tantsijale raske või võõras. Teaduslikus keeles on tegemist keha mootorikaga, motoorse õppimisega ehk ka individuaalse motoorse võimekusega. See on kindlasti arendatav, kuid aeganõudev. Et kehas kinnistuksid liikumiskujundid, on vajalik kordamine ehk aeg. See on keerukas protsess – motoorne õppimine – mis on seotud närvisüsteemiga ja meie liigutustegevuse juhtimisega. Kuid hea liigutuse õppimiseks ja liigutusvilumuse omandamise tekkeks on vajalik mitmekülgsus, rikkalik liikumiskogemus. Seda liikumiskogemust peaks tantsija saama õppeprotsessis; mitte tuimalt treenides, vaid targalt keha õpetades ja luues seeläbi arvukalt uusi liikumiskujundeid – mustreid liikumiskeskuses. Kui seda on vähe või on see kogemus liiga ühekülgne, siis on tantsijal märksa raskem omandada uusi, tema kehale võõraid liigutusi.

Tooksin siinkohal veel ühe näite. Osalesin Pärnus Sütevaka Humanitaargümnaasiumi tantsukonkursi žüriis. Kui üritus sai läbi, soovis kooli direktor žüriilt tagasisidet,

mida noortele kõrva taha panna. Tegu oli noorte endi poolt loodud tantsudega neile endile. Oli näha mittetantsijate noorte mõttelendu ja kehakeelt, aga ka Pärnu tantsukoolides õpetatavat liikumiskeelt. Suurim puudus minu silmis oli kehaline lõtvus, loidus ja kohmakus. Siinkohal oleks õige välja tuua, et tantsuõpetus koolis on üks võtmesõna motoorse võimekuse arengus, kui seda vastavalt rakendada.

Kokkuvõtteks tahaks öelda, et olenemata tantsulisest esteetikast, millega tegeleme ja eesmärkidest, mida õpilastele-tantsijatele oleme seadnud, ei tohi ! me mingil juhul alatähtsustada tantsija keha füüsilist seisundit, sellega tegelemist ja selle tantsulise võimekuse toetamist. Tark ja kõnekas keha üksnes rikastab laval esitavat. Ja see on ainult tantsuõpetuse ühk tahk: terve ja väljenduslik keha. Olles pisut hüplev, tuleks ma ikkagi veel korraks ka keha võimaluste ja võimekuse piiride juurde. Kahtlemata on piirid olemas, need lõplikud, kust edasi enam arengut ei toimu. Kuid alguses olevad piirid ongi selleks lävepakuks, kust alustame arengut ja arendamist. Kui me jääme allapoole neid algpiire ehk enda mugavustsooni, siis loomulikult arengut ei tule ega saagi olla.

Küsimus on selles, kas me näeme tantsukunsti liikumiskunstina ja kuivõrd me tähtsustame ja vajame tantsijate füüsilist võimekust. Kõik siin maailmas on seotud. Meie tantsukunst (tantsijad ja loojad) on just nii hea ja tugev, kui head ja tugevad on meie tantsuõpetajad; meie tantsuõpetajad ja loojad (ning ka tantsijad) on just nii head ja tugevad, kui on meie tantsukõrgharidus; meie tantsukõrghariduse tase omakorda sõltub noore tantsija kvaliteedist, kes jõuab kõrgkooli, noor tantsija on just nii heal tasemel kui hea ja tugev on tantsuõpetus huvihariduse tasandil. Kõik astmed on seotud ja sõltuvad lõppkokkuvõttes algusest.

~~KEHA JA VAIMU TERVISE HEAKS: PILATESE JA TRE TREENINGUTEST EESTIS~~

Järgnevaks mõtteavalduseks intervjuerisid teineteist

Britt Kalbus ja Anu Ruusmaa ning teksti pani kirja Anu Ruusmaa

True Pilates Estonia studio on otsene järeltulija Joseph Pilatese koolile ja omab kehtivat õpetamise sertifikaati. Pilatese treening on kogu keha hõlmav süsteem, kuid on liigesesõbralik. Sõltuvalt inimese vajadustest võivad treeningud olla rahu-likud või koormust pakkuvad. Nagu ütleb studio õpetaja Britt Kalbus, et eelkõige lähtutakse konkreetse keha vajadustest, mitte eesmärgist sooritada harjutusi. Selline suhtumine eeldab inimeselt täielikku protsessi süvenemist, keskendumist ja oskust enda keha jälgida. Selleks, et treener suudaks inimese keha jälgida, peab ta olema läbinud väga põhjaliku ja pikaajalise ettevalmistuse.

Britt Kalbuse jaoks on pilatase tehnika viljelemine missioon aidata inimesi. Tema motivatsiooniks pikal õppeteekonnal on olnud soov tunda seda teed nii põhjalikult, et mitte kedagi ei peaks ükselt tagasi saatma. Britt on õppinud Pilatase tehnikat üle 3000 tunni ning nüüd julgeb öelda: “jah, ma suudan aidata igasuguste vajadustega inimesi!” Romana Pilatase süsteem, True Pilates, mille esindusstuudioks on ka eesti filiaal, kohustab olema üks kord aastas NY emastuudios jätkukoolitusel. Seega on selle tehnika õpe eluaegne. Kaasaegses maailmas peab õpetaja, kes soovib inimesi aidata, olema ise pidevas arengus. Britt Kalbuse motivaatoriks on olnud isiklik füüsiline valu, analoogselt Joseph Pilatesele, ja soov inimesi aidata. Olles aastaid tantsuga tegelenud ja oma esimese pilatase treeningu teinud, sai ta šokikogemuse sellest, kui vähe ta tegelikult oma kehast teadis. Uudishimu ja järjepidevus on kandnud vilja ja Briti teadmised teenivad inimesi: Pilatase tehnikaga on võimalik ravida astmat, artriiti, skolioosiprobleeme ja teha traumajärgset taastusravi.

Nüüd, kui stuudio on juba kümme aastat eksisteerinud, tehakse uusi plaane ja laieneetakse. Uudisena on stuudio võtnud oma kavasse TRE meetodi – Tension and Stress Releasing Exercise. TRE meetod jõudis üleelmisel aastal Eestisse tänu Susanne Andresele ja Ole Ryle. Süsteemi looja on David Bercei. Millega tegeleb TRE? Pole mingi saladus, et kaasaegne maailm on väga stressirohke. Inimesed on silmitsi pideva rõhutusega – pereprobleemid, töömured, tervisemured, majandusraskused jne. Me tunneme kurbust, kaastunnet, hirmu, viha või ka masendust. See kõik toimib meie peas ja mõjutab keha. Aina rohkem otsivad inimesed rahustite abi, sealhulgas ka lapsed.

TRE meetod on uus meetod, kus kasutatakse kehalisi harjutusi, et vabastada stressi ja pingeid. Seda nii ärevuse kui juba väljakujunenud traumade ja tervishäirete puhul. TRE koosneb kuuest kuni seitsmest harjutusest, mis äratavad kehas iseenesliku vibratsiooni protsessi, vabastades pingeid ristluust peani. Sessioonitsükli käigus õpib klient selgeks harjutused, et siis jätkata nende sooritamist iseseisvalt. Vabastades keha pingetest, saab inimene tasakaalukama ja rahulikuma seisundi ning tuleb paremini toime igapäevase eluga. Tasakaalus inimene on päris kindlasti ka läbilöögivõimelisem. Maailmas kasutatakse TRE harjutusi väga paljudes valdkondades – tiheda sotsiaalse suhtlusvajadusega inimeste puhul, esinemisärevuse puhul, läbipõlemissündroomi puhul, erivajadustega laste puhul jne. TRE meetodi õpetajaks True Pilates Estonia studios on selle artikli autor Anu Ruusmaa. Anu tantsuõpetajana on läbiva niidina pidanud oluliseks inimest ennast, tants on inimese üheks väljendusvahendiks. Erinevaid tantsutehnikaid sooritades ja lavalaudadele astudes peab inimene olema kontaktis oma kehaga. Tihti peale takistab seda kontakti just ärevus, mis tekitab füüsilisi vaevusi – südameklõppimine, käte-jalgade värisemine, hingamisprobleemid, vahel ka nutu- ja paanikahood. Kohates selliseid probleeme paljudel esinejatel, on autoril laienenud soov inimesi aidata. Innustajaks on huvi psühholoogia vastu, mis on olnud olemas juba ülikoolis õppimise aegadest ning on viinud ka selles valdkonnas pideva enesetäiendamiseni. Anu on omandanud TRE

meetodi esimese astme sertifikaadi ja õpib teist astet. Praktiseerijana ütleb ta, et on saavutanud nauditava tasakaalu ja vaatamata ülekoormusest tekkinud puusatraumale, tunneb enda ka füüsiliselt paremini.

TRE meetodi toimimise näiteks võib tuua paar kogemust reaalsest elust. Noor 35-aastane muusikaõpetaja Merle kannatas juba kümme aastat migreenihoogude all. Peavalud segasid tööl käimist, seega tuli võtta tablette. Pikaajalise tablettide tarbimise tagajärjel oli aga ka kogu seedetrakt tasakaalutu ja tekitas omakorda vaevusi. Merle otsustas proovida TRE meetodit. Ta harjutas mõned korrad instruktoriga, omandas harjutused ning jätkas nende tegemist iseseisvalt. Esialgu rõõmustas ta selle üle, et pidevalt külmetavad käed-jalad muutusid soojemaks. Merle suureks rõõmuks lakkasid pärast kuu aja pikkust järjekindlat tööd iseendaga migreenihood. Ta sai vabaks peavaludest ja ka tablettidest!

Rainer oli tantsu õppima asudes hädas materjali meeldejätmisega, tema keha ei salvestanud õpetaja poolt öeldud märkusi. Tegemist oli tõsise keskendumishäirega, mis seadis kahtluse alla õpingute jätkamise. Talle soovitati TRE meetodit. Esimese kolme seansi läbimise tulemusena tundis ta, et suutis paremini keskenduda. Pärnes tantsijale vajalik keskendumine endale ning kehamälu ja füüsiliselt andekas õpilane ei pidanud loobuma talle huvipakkuvast erialast.

Tantsutundides on Anu kasutanud TRE harjutusi vastavalt kontekstile, maandavate ning lihasingete vabastavate harjutustena. TRE harjutustik tegeleb niude-nimmelihastega, mis vajavad spetsiaalset venimatmist ja vabastamist läbi vibratsiooni ning see omakorda toimib rahustavalt ja tasakaalustavalt inimesele tervikuna. Brit Kalbuse ja Anu Ruusmaa koostöö algus ulatub tagasi aastasse 2004. Nad mõlemad väidavad, et on teineteise jaoks nii õpilase kui õpetaja rollis. Seega on tegemist tugeva tiimiga, kes täiendavad teineteist. Nagu Britt ütleb, ei saa koostöö põhineda teenel, vaid teineteise usaldusel ning ühistel eesmärkidel. Briti ja Anu soov on toetada ja aidata inimesi nende elus ja unistuste elluviimisel. Meie ülikiire elutempo juures vajame me kõik aega iseendaga tegelemiseks.

~~BRIKOLÖÖRID JA DEMIURGID EHK EESTI TEATRIUURIJATE JA -KRIITIKUTE ÜHENDUSE AASTAKONVERENTSIST~~

Kristi Ruusna

Tänavu jaanuaris toimus teater NO99 katuse all Eesti Teatriuurijate ja -kriitikute Ühenduse aastakonverents „Nulli ja lõpmatuse vahel: eesti teater 2000. aastatel“. Aasta tagasi toimunud konverentsil käsitleti 90ndate teatris toimunud muudatusi ja

nähtusi. Sel aastal jätkati arutlust 00ndate teemadega. Ettekanded käsitlesid teatri üldpilti, aga ka muudatusi teatrisüsteemis, rahvusvahelistumist, klassikalist ja poliitilist, tehnoloogilist ja pärimusteatri, tantsu- ja muusikateatri ning ka lavastajaid ja lavastajaharidust. Mõlema konverentsipäeva lõppu oli teatriuurijate ja -kriitikute maiuspalaks korraldatud kaks vestlusringi: esimesel päeval vestles Eva Liisa Linder Lea Tormisega ning lõpetuseks tähistati pidulikult Lea Tormise ning Lilian Velleranna 80. sünnipäeva; teisel päeval astusid vestlusringi 00ndatel esile tõusnud näitlejad Riina Maidre, Erni Kask, Tarmo Tagamets ja Jaak Prints (vestlust juhtis Auri Jürna). Käesolevas kokkuvõttes pakutakse nuppeid toimunud ettekannetest, keskendudes osadele neist pikemalt, osadele lühemalt. Samuti tuleb silmas pidada, et esitatud mõtteid, hüpoteese ja ülevaateid käsitletakse antud artiklis kokkuvõtvalt. Täpsed materjalid (st diktofoni salvestused) on kättesaadavad Eesti Teatriuurijate ja -kriitikute Ühenduse kaudu.

Esimene konverentsipäev algas Luule Epneri lühikese, kuid põhjaliku ettekandega, mis seadis rambivalgusesse küsimuse: „Kas nullindatel toimus teatriuuenendus?“. Et uurijat-kriitikut kas-küsimus vähe edasi viib, laiendas Epner esitatud küsimuse teemaks: kuivõrd toimus ning kuidas väljendus nullindate oletatav teatriuuenendus? Teatav teatrisüsteemi uuendus oli 00ndatel tuntav, sest tekkisid mitmed uued väiketeatrid ning nii mõnestki riigiteatrist sai sihtasutus. Samuti toimus teatav teatriesteetika muutumine ning otsiti uudseid vastuseid küsimusele: Mis on teater? Olulisele kohale seadis Epner teatava võrdluse 90ndate ja 00ndate teatri vahel. 90ndatel suurt stilistilist „pauku“ ei tekkinud, kuid esile kerkis postdramaatiline teater, mis oli esialgu pigem perifeeria nähtus. See postdramaatilisus tugevnes ja laienes 00ndatel. Samuti muutus audio-visuaalse meedia kasutamine 00ndatel pigem tavapäraseks paradigmaks. Seetõttu hakkas 00ndate teater Epneri järgi otsima uusi vorme, uut sõnumit – areenile astus poliitiline teater ning pärimusteater, segunesid avangard ning laiemale publikule mõeldud teater. Vaataja ning teksti osatähtsuse asendas pigem etendaja ning teostuse olulisus. Oluliseks sai etenduskunstide mõiste, mille kaudu sai paremini kirjeldada teatri piiride läbilaskvamaks, laiendatumaks muutumist.

Epner märkis ära, et olulisele kohale 00ndatel tõusis just nüüdistants, kus etendaja (olgu selleks tantsija, näitleja vms) defineeriti teatavas mõttes ümber – etendaja ülesandeks sai pigem luua sündmus, mitte enesesse imev kujutlusmaailm, neljanda seinaga toretsev lavastus; etendaja ülesandeks saab iseennese loomine pidevalt fookuses püüdes. Etendaja positsiooni muutumise kõrval pidas Epner ka oluliseks sündmuseks 00ndatel tehnoloogilise teatri esilekerkimist.

Madli Pesti andis oma ettettekandes „Dramascandal ja Augustitreff: välismaa teatrist kodumaal ja kodumaa teatrist välismaal“ ülevaate peamistest välismaistest mõjutustest 00ndate teatrile väites, et need tulenevad eeskätt Saksamaalt (rühmatöö printsiip) ning Venemaalt (Stanislavski „süsteem“). Osaliselt saab eesti teater ka

mõjutusi Soomest, seda eeskätt ekspressionismi ning jämedakoelisuse ja jõulisuse sulami näol. Samuti väitis Pesti, et 00ndate eesti teater muutus väga liikuvaks (st palju välismaal antud etendusi). Mainimist sai ka tõik, et 00ndate tantsuteater pöörab fookuse Kesk-Euroopa tegijatele (eelnevalt vaadati pigem USA poole).

Konverents jätkus Andreas W ettekandega „Kuidas me trumlile pesumasinat juurde ehitasime, aga keegi ei tahtnud osta“, mis käsitles tehnoloogilise teatri arengusuundi 00ndate eesti teatris. Andreas W järgi algab eesti tehnoloogiline teater Peeter Jalaka lavastustega. Andreas W väitis, et tehnoloogilisel teatril peab olema tekstiväline jõud piisavalt tugev, et lavastus kandvaks muuta – st vajalik on kontaktmaterjale üleolek keelest, loost (või narratiivist). Tehnoloogiline teater Andreas W mõistes on masinate dramaturgia, mis peaks rihtima seesuguse lavaruumi loomise poole, mis toimiks nagu elusorganism.

Huvitava poleemika ilmselt nii kuulajate kui kõnelejate seas tekitas Ireena Viktori ettekanne „Jälle see Shakespeare! Ehk igavuse potentsiaali ületamine klassikalavastustes“. Nimelt püstitas Viktor hüpoteesi, et klassikas peitub alati teatav igavuse potentsiaal – st klassikat on võimalik mängida igavuse potentsiaalst üleolevalt ehk huvitavalt/uudselt, samas on võimalik aga komistada ning luua potentsiaalselt igav lavastus. Mis muutis antud mõttekäigu huvitavaks, oli tõik, et Viktor ei väitnud klassikalisi tekste igavateks olevat, vaid pigem on tekstide tõlgendused need, mis on igavad. Viktor tõigi oma ettekande jooksul mitmeid näiteid, kus klassikat oli tõlgendatud värskelt, omanäoliselt (seda 00ndate teatris). Lisaks käsitleti klassikat mitmest vaatepunktist: teerajaja (st klassika avab uued võimalused igal lavastamise korral), hüppelaud (st klassikalavastus kui enesekehtestusvahend noorele näitlejale), kõrvalehüpe (st klassika kui värskendus avangardis). 00ndate (ja ilmselt ka kaasaegse) teatri eesti „klassikuteks“ (st enim lavastatud autorid) loetles Viktor Shakespeare'i, Kivirähu ning Tšehhovi.

Katri Aaslav-Tepandi andis ettekandega „Müüti sisenemine põhjaliku ülevaate 00ndate teatri ühest eripärast, milleks oli plahvatuslik taassisenemine eesti oma müüti – st nullindate keskpaigast saab alguses teatrilavadel kangelaste naasmine ning taasloomine. Aastatel 2004 kuni 2010 on lavadel kõikvõimalikud klassikalised ja tuntud eesti ajaloolised tegelased ning seda nii tekstides (näitemängudes) kui ka lavastustes. Oluliseks osutub sideme loomine minevikuga näitlejate vahendusel, kusjuures oluliseks ei saa mitte välispidine sarnasus, vaid tegelase kujutamise veenvus. Aaslav-Tepandi viitas Aristotelesele öeldes, et veenev on see, mis on võimalik. Aaslav-Tepandi väitis, et teatri võimuses on taasluua müüte, taaslustada vana müüt uue põlvkonna jaoks. Eriliselt jäi sellest ettekandest meelde umbes nõnda kõlanud tsitaat: „Teatris ei müü keegi mitte midagi, vaid inimesed püüavad luua maailma“. Umbes sedaviisi võiks Aaslav-Tepandi järgi nullindaid iseloomustada – püütakse luua maailma, kus võimalikkuse (võimalik suhestumine, sarnasus, side) kaudu luuakse uus müüt.

Lavastajate temaatikat käsitles Anneli Saro mõistetega „demiurg“ ja „brikolöör“ oma ettekandes „Eesti lavastaja: demiurgist brikolööriks“. Nimelt väitis Saro, et nülindatel hakkas eesti teatris domineerima brikolööride tegevus – st brikolööridest lavastajad, kes on justkui meisterdajad, kes loovad oma lavastused teksti ümber töötlemise, uute tekstide, intertekstuaalsuse, mitmemediaalsuse, rühmatöö, improvisatsiooni jm tehnikate kaudu. Olulisele kohale kerkib eklektilisuse mõiste. 90ndate brikolöörideks nimetas Saro Undi ning Jalaka, kuid väitis samas ka, et 90ndate teatris oli siiski domineerivaks demiurgide (st „maailmaloojate“) tegevus – domineerivad olid lavastajad, kelle eesmärk oli luua omaette täisväärtuslik maailm laval, mis ei oleks killustunud, eklektiline, vaid töötaks ühtse eesmärgi nimel. Mõistmaks Saro ettekande inspiratsiooniallikaid ning brikolaaži mõistet täpsemalt, oleks soovitatav siinkohal lugeda ka Janek Kraavi mõtteid artiklis „Postsõnastik 6. Brikolaaž“ (Sirp nr 33, 07.09.2012).

Konverents jätkus Andres Härmi ülevaatliku ettekandega teemal „Piraadid hõivavad lava. Performance'i-teatrist Eestis“. Ettekande pealkiri vihjab Von Krahli lavastusele „Piraadid“, mida Härm kategoriseerib ühe esimese performance-teatri ilminguna eesti teatris. Seejärel andis Härm kiire ja põhjaliku ülevaate erinevatest performance'itest eesti tegijate poolt. Härm pidas üheks parimaks neist taaskord Von Krahli lavastust „The End“. Performance'i kuldajaks pidas Härm 80ndaid ning väitis, et 90ndatel oli see kunst rohkem tagaplaanil, kuid et just 00ndatel tõusis performance-teater taas jõuliselt esile.

Heili Einasto ettekanne „Tantsuteater – etenduskunstide kiirtee üleilmastumisele“ andis väga hea ülevaate tantsuteatris toimunud muutustest 00ndatel. Siinkohal ei käsitleks seda ettekannet pikemalt, kuna Einasto on ka ise oma ettekande artiklina kokku võtnud. Olulisimana selles ettekandes kõlas tõik, et tantsuteater on pioneeriks erinevates uuendustes eesti teatris – st tantsuteatris toimuvad muutused alates 00ndatest kõige kiiremini ning kõige elulisemalt, saades siinkohal kirjutaja arvates liialt vähe tähelepanu. Võib loota, et tantsuteater hakkab 2010ndail aastail järjest enam esiplaanile pürgima, kui üks avangardsemaid etenduskunstide vorme eesti teatrimaastikul.

Käesolevas artiklis ei ole niivõrd pretendeeritud põhjalikule ja detailsele analüüsile, kuivõrd on tegemist ülevaatega konverentsil käsitletud teemadest, mida üritasin kompaktselt lugejale edastada..

~~EES OOTAMAS~~ ~~ESIETENDUSED~~

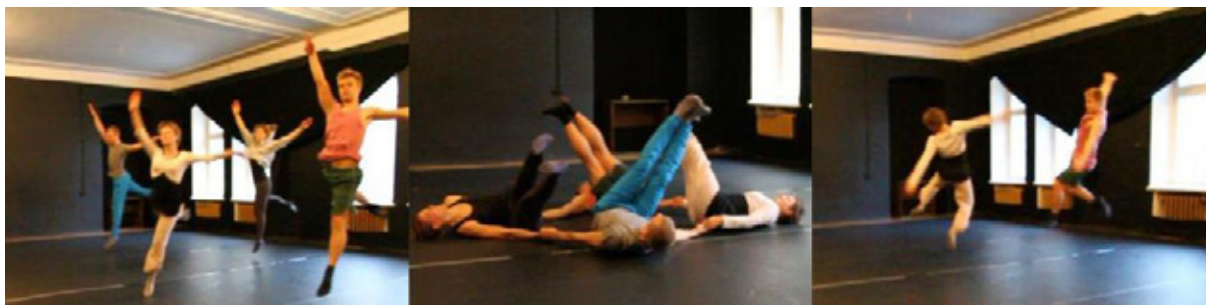
ZUGA ühendatud tantsijad ~~“ZUGA TEAB TÕDE”~~

Esietendus: 26. veebruar kell 19:30 Kanuti Gildi SAALis

Järgmised etendused: 28.02 / 01.03 / 02.03 Kanuti Gildi SAALis

28. veebruaril järgneb etendusele vestlus kunstnikega.

Enam infot: www.saal.ee

Eike Ülevain, Kadri Põlluveer,

Jaak Sapas & Siim Tõniste

~~“TÕLGITUD”~~

Esietendus: 22. Veebruar kell 19:00 Okasroosikese Lossis

Järgmised etendused: 23.02 / 01.03 / 02.03 / 03.03 Okasroosikese Lossis

Enam infot: www.stu.ee, www.hooandja.ee

ja Facebookis: www.facebook.com/#!/t6lgitud

LUGEMISEKS

Teatri leiutamine vanarauast

Andreas W / Sirp / 31.01.2013

Tehnoloogilise teatri tuum on tehnoloogiate siserütmide ära kasutamine. Arvatavasti oli see 1996. aastal, kui ma esimest korda kasutasin terminit „tehnoloogiline teater”. Praeguseks on selge, et tehnoloogilist teatrit saab defineerida ja eristada hoopis teiste parameetrite järgi kui toona.

Marek Tamm: kaasaegne kunst ja tema publik

Marek Tamm / Postimees / 14.01.2013

Kirjutasin mullu septembrikuu Postimehes väikese nädalakommentaari kaasaegse kunsti paradoksidest (23.09.12). Selle loo ajendiks oli avalikkuses puhkenud poleemika Tartus avatud kunstinäituse «Möh? Fui! Öäk! Ossa! Vau!» ümber. Kirjutasin loo soovist kaasaegset kunsti kriitika eest kaitsta, ent analüütiliselt – tuua esile mõned võimalikud põhjused, miks kaasaegne kunst sünnitab avalikkuses mõistmatust ja nurinat, ning viidata mõnele võimalusele seda olukorda leevendada.

Keisri garderoobi mitmekesisusest

Raido Bergstein / Sirp / 10.01.2013

Heili Einasto kirjutis „Keisri uued rõivad” jõulueelses Sirbis tõstatab tantsukunstnike seas mitmeid küsimusi ja tekitab arutelusid, millest üks olulisemaid oli teemal, kui isiklikuks tohib kriitika kunstniku suhtes minna. See arutelu varjutas aga mõneti need küsimused, mis Einasto tegelikult õhku viskas.

Jõulud küll, ent mitte viimast korda

Marie Pullerits / Sirp / 10.01.2013

Dmitri Harchenko lavastuses mõjuvad tantsuline ja dramaturgiline pool teineteisest lahutatuna.

Mõtteid kultuurist, meediast, riigist

Andres Jõesaar / Sirp / 10.01.2013

Ülestähendused on tehtud eelmise aasta sügisel Tallinnas peetud kahes meedia-teemalises vestlusringis, kus osalesid muusik(aelu korraldaja) Ando Kiviberg, „Tee-me ära” turundusjuht Anneli Ohvril, filmimees Artur Talvik, meediaekspertid Daniel Vaarik ja Hannes Rumm, riigiametnik Hannes Kont, muusika promootor Helen Sildna, meediateadlane Indrek Ibrus ja etenduskunsti-korraldaja Priit Raud.

Pungib nagu jaksab

Andres Maimik / Eesti Ekspress / 23.12.2012

Andres Maimik näeb Renate Valme lavastuses “Pung” puhast vunki ja puhast punki.

~~TANTSUTEATER TÄNASES EESTIS – ETENDUSKUNSTIDE KIIRTEE ÜLEILMASTUMISELE~~

Heili Einasto / Tantsu-uurija ja kriitik & Tallinna Ülikooli tantsuajaloo lektor

**Ettekanne Eesti Teatriuurijate ja -kriitikute Ühenduse aastakonverentsil
„Nulli ja lõpmatuse vahel: eesti teater 2000. aastatel”**

Elukutseline tants Eestis on jaotunud kolme välja vahel:

- 1) teatri (kui institutsiooniga) seotud Estonia ja Vanemuise balletitrupid,
- 2) teatrist sõltumatu tants (USA-s tuntud kui „concert dance“ ja enne II maailmasõda Eestis nimetatud „estraaditantsuks“), 1990ndate algul tuntud kui „moderntants“, seejärel rõhutatult „nüüdistants“ ja viimasel kümnendil üha enam nimega „kaasaegne tants“, mida kanaliseerib Teine tants (Kanuti Gildi saal) ja STÜ,
- 3) meelelahutuslikku tantsu viljelevad kooslused (varieteetrupid).

Kuna tantsu valdkond Eestis on reageerinud läänemaailmas toimuvatele protsessidele kiiremini kui muud etenduskunstid, siis annab käesolev pilguheit ka võimaluse mõtiskleda tulevikustsenaariumide üle terves valdkonnas.

Kui 1990. aastad tõid „sõltumatu tantsu“ Eesti kultuurimaastikule – toimus nähtus, mida Juri Lotman nimetab plahvatuseks, siis 2000. aastad on selles valdkonnas talanud peamiselt eelmisel kümnendil sissetehtud radu.

Vaadelda võiks kolme mõttelist rada:

- 1) institutsionaalset – tekivad uut tüüpi trupid ja vahendusorganisatsioonid,
- 2) tantsiva kehaga seonduvat,
- 3) liikumisega seonduvat.

Esimene väljaspool teatri institutsiooni tekkinud sõltumatu tantsutrupp Nordic Star (1991—1994) oli oma ülesehituselt balletitrupile sarnaselt hierarhiline, kuid kümnendi keskel tekkinud Box RM (1994/5—2000) jagas vastutust ühtlasemalt, tõmbamata selgeid piire tantsijate ja koreograafide vahel ning kümnendi lõpul sündinud ZUGA Ühendatud Tantsijad (1998) on pigem mõttekaaslaste ühendus, mille liikmeskond ei ole täpselt piiritletud. Nullindad toovad kaasa mitte uusi truppe, vaid loominguliste isiksuste ümber üheks-kaheks projektiks koonduvad tegijad; valdav etenduse formaat on solo või duett.

Võibki tõdeda, et üks olulisi jooni Eesti sõltumatus tantsus selle 20 aasta jooksul on olnud „uued näod”. Iga aasta toob kahest kõrgkoolist rohkem ja vähem andekaid noori, kes entusiastliku põlemisega oma mõtteid tantsukeeli väljendavad ja mõne

aasta möödudes “parematele jahimaadele” suunduvad; mõned naasevad aeg-ajalt, teised mitte. Neid, kes järjepidevalt ja aastaid tantsuvagu künnavad, on vähe: kõige staažikam on vaieldamatult Fine 5 Tantsuteater, eelkõige Renee Nõmmik ja Tiina Ollesk, kes on alates 1992. a. pidevalt uute loominguliste projektidega välja tulnud. 1990. aastate teisest poolest tegutsevad veel Mari Mägi ja Mart Kangro, visalt jätkab tegevust Dima Hartšenko, kümnenäendi lõpus sündis ka Zuga Tantsijate Ühendus, mis tänaseni on säilitanud “vanade sõprade” koostöö. Nullindatest on tulnud ja jäänud Oksana Titova-Tralla (praegu küll Brüsselis), tantsuteater Zick, Renate Keerd-Valme. Ülejäänud on tantsuskeenel olnud pigem üksikult sähvatavate projektidega.

Teine uus nähtus, mis sünnib üheksakümnendatel ja saab kinnistatuks nullindatel, on „sõltumatu“ tantsu tegevuse suunamine läbi korraldavate agentuuride: algul on selleks TIKE (Tantsuinfo Keskus Eestis) baasil sündinud Teine tants, mis tegutseb Kanuti Gildi saalis. Siinkohal tahaks rõhutada, et Teine tants ei toeta üksnes tantsu, vaid eksperimentaalset kaasaegset, etenduskunstidega haakuvat kunsti laiemalt. Kuna Teise tantsu toetatud tantsusuund tundus osale tantsutegijaile liialt piiravana, asutati STÜ (Sõltumatu Tantsu Ühendus), mis tänaseks on Teise tantsu kõrval teine sõltumatut tantsu vahendav agentuur. Kui Madli Pesti näitas siin statistilisi tabeleid teatrite välisesinemiste kohta ja kõrvuti NO99 ja Eesti Draamateatriga olid ka STÜ ja Kanuti Gildi saal, siis on oluline meeles pidada, et olemuselt on tegu siiski erinevate asjadega: viimatinimetatuil ei ole oma loomingulist kollektiivi. Samuti on ekslik samastada neid institutsioone kaasaegse tantsuga: kumbki ei kata tervet sõltumatu tantsu välja (on ka teisi agenteure, nt K.A.S.K. Projekt, mis samuti on korraldanud tantsuüritusi) ning Kanuti Gildi saal ei produtseeri üksnes tantsu (isegi mitte kõige avaramalt piiritletut).

Tantsiva keha osas algasid muudatused samuti juba 1990. aastatel, mil klassikaliselt proportsionaalsete, sihvakate ja noorte „balletikehade“ kõrvale on tulnud erineva füüsilise ettevalmistuse ja balletis normiks peetavaid proportsioone eiravaid kehakujusid; külalistena on esinenud ka vanemaealised (nt 50. eluaasta ületanud Pirjo Viitanen ja Susanne Linke) ja normist erineva füüsisega (nt selgroomõõverusega Raimund Höghe) tantsijad. Laval realselt viibivale (tantsija)kehale lisandus ka virtuaalkeha videopildis – kuni selleni, et nullindate keskpaiku ei toimunud vist ühtegi sõltumatu tantsu etendust, millesse poleks kaasatud videot. Kõige äärmuslikum võte on olnud (nähtavast) kehast loobumine – Taavet Janseni etenduses „It’s nothing really“ (2008) toimub kogu etendus pimeduses ning kuigi tantsija liikumist võib kuulda, siis tema tantsivat keha pole näha.

Liikumise valdkonnas algasid muudatused 1990ndatel sellega, et treeningu (ja etenduse) aluseks võeti balletist erinev liikumissüsteem, kümnenäendi keskel loobuti sageli kindlatele (balletivälistele) treeningsüsteemidele tuginevatest liikumismustriest ja mingil määral ka kujundlikkusest, seejärel eemalduti viimistletusest, üha enam on hakatud kasutama argielulist liikumist, kuni ka see on viidud miinimumi

ning üha enam on kasutatud sõnalist teksti. Sõltumatu tants hakkab paljude vaatajate jaoks samastuma „kontseptuaalse tantsuga“, milles esikohal on originaalne idee, kuid mille teostus keha ja liikumise kaudu on sekundaarne. Kokkuvõttes võib öelda, et nullindad käsitlevad kaasaegset tantsu laiema etenduskunsti ühe haruna, tõmbamata selgeid piire tantsu/ etenduse/ teatri vahele.

Nullindad toovad ka mõned uued teemad: autobiograafia, nt Mart Kangro „Start. Based on a True Story“ (2001) ja „Mart On Stage“ (2003), Tiina Möldri „1973“ ja Katrin Essensoni keha loole põhinev „So far so good“ (2003); soolisuse uurimine, nt Katrin Essenson „Manusega mõtted“ (2005), „Miks Eesti naised tantsivad?“ (2009) ja Jar-mo Karing – Christian Veske „Mõte Adamast ei olnudki nii...“ (2008); sotsiaalne teemaatika (mida küll 1990ndatel ja mingil määral varem leidis balletiteatris), nt Sandra Z „Streik!“ (2008) ja „It’s Time“ (2009). Uue nähtusena ilmuvad sõltumatu tantsu vallas lasteetendused, nt „Zuga lastekas“ (2004), „Zuga Zuug zuh-zuh-zuh“ (2009) ja tantsuteater Zicki „Sina ja mina ja kõik, keda teame“ Miia-Milla-Manda muuseumis (2010).

Kui rääkida väljaspool teatrisaali toimuvatest etendustest, siis ka siin olid üheksakümnendad söakamad: Fine 5 esines koos Estonia balletitantsijatega Kadriorus Luige tiigil (1993), kuigi tööd ise olid tehtud teatrisaali; Box RM alustaski väljaspool teatrit, kasutades kas mahajäetud hooneid (kohvik Vikerkaar Viljandis, Pärnu uue mudaravila lõpetamata ehitis) või tänavat; Zuga tegi projekte Balti jaamas ja Snelli tiigi ääres; nullindatel on sõltumatu tantsu tegevus naasnud teatrisaali ja projektid väljaspool on pigem erand kui reegel.

21. sajand tõi kaasa liitumise Euroopa Liiduga, mis on toonud kaasa suurema rahvusvahelistumise, eelkõige kahe asjaga:

- 1) tööjõu vaba liikumine, mis on lihtsustanud tantsijate palkamist teistest riikidest ja võimaldanud loomeisikute vabamat kaasamist projektidesse,
- 2) võimaldanud suuremat juurdepääsu Euroopa Liidu institutsioonidele, teha tihedamaid koostööprojekte festivalide ja nn kultuuritehastega.

Võõramaist tööjõudu on väga julgelt kasutanud Vanemuise balletitrupp. Kuna mul puuduvad andmed varasemate aastate kohta, siis saan vaid tuua teatri kodulehe 2012. aastal: 36-st tantsijast on kodumaise taustaga 6 tantsijat. „Tulnukatest“ on 11 täiesti uued, 4 on töötanud teatris ühe aasta, 3 kaks ja kolm aastat. Estonias algas protsess mõnevõrra hiljem ja praegusel hetkel on solistid küll valdavalt Eesti taustaga, kuid rühm seevastu peamiselt sisseostutud tööjõud, kokkuvõttes on 70-st tantsijast 41 mujalt ja 29 kohaliku taustaga. See tõstatab küsimuse, kas tantsija balletis on üksnes treenitud keha või on tal ka roll kultuuri kandjana?

Sõltumatu tantsu valdkonnas on viimastel aastatel hakatud rääkima valdkonna festivaliseerumisest: festivalidel on kergem saada rahastust, meediakajastust ning

publikut. Kuna Euroopa Liit toetab koostööd, on produtseerivad festivalid ühiselt etendusi ja tekivad lähedaste kunstiliste seisukohtadega festivalid: Teine tants on teinud koostööd nt ONTEXT#1 festivali, Tanznachts ja fabrik Potsdamiga Berliinist, Dans in Kortrijkuga Belgiast ja Hollandi „Springdance’iga“ (kui nimetada vaid mõnda). Festivalide jaoks on soolo- või duoprojektid muidugi mugavamad kui suured kooslused, mis soodustab väikseformaadiliste etenduste produtseerimist. Praeguse majandussurutise tingimustes võib rahastuse kärpimine kunstides kaasa tuua veel suurema nõudluse „odavate“ etenduste järele.

Siinkohal tooksin sisse prantsuse kultuurantropoloogi Marc Augé mõisted „koht“ ja „mittekoht“. Augé „kohad“ on tihedalt seotud kohaliku kultuuriruumiga (klassikalises mõttes nt küla), „mittekohad“ seevastu on isikupäratud ülmodernsuse paigad (nt kiirteed, supermarketid, kiirtoidusööklad jne), millel vahetu side kultuuriruumiga puudub.

Kui vaadata Eesti tantsuteatris toimunule kahel viimasel kümnendil, siis 90ndatel oli see suuresti ikkagi „koht“, uuel sajandil on aga toimunud muutus „mittekoha poole.“ Tegu pole muidugi üksnes Eestile omase nähtusega, vaid sarnaseid protsesse võib täheldada erineval määral enamikes Lääne-Euroopa riikides. Kui parafraseerida Luule Epneri küsimust konverentsi algul: kas nullindatel toimus tantsu-uuendus, siis vastaksin: jah, kui muutumine külast kiirteeks on uuendus.

EELTEADE!

EESTI TANTSUHARIDUSE LIIDU ÜLDKOOSOLEK

23.märtsil 2013 toimub Tantsuhariduse Liidu üldkoosolek Tallinnas, Eesti Tantsuagentuuri ruumides (Hobujaama 12)

Ajakava ja programm täpsustub!

Info ja registreerimine: Kaia Kapsta Tel. 56 460262 kaia@tantsuharidus.ee

ÜLESKUTSE TANTSUKUNSTNIKELE

made in estonia maraton tuleb jälle.

Kui Sulle tundub, et miskit kripeldab hinges, mida on vaja teistega jagada, sest teisi enam ei saa ning see kripeldus mahub ära Kanuti Gildi SAALI lavale ja 5-10 minuti sisse, anna meile teada! Laupäeval, 16. märtsil 2013 on Kanuti lava ja kõrvalruumid ühe pika õhtu jooksul taas avatud etenduskunstidele ja heale publikule.

Tegemist peaks kindlasti olema originaal-loominguga ning maratoniks valminud ülesastumisega. Etteaste ei saa kahjuks olla tehniliselt väga nõudlik, aga lahenduse leiame kindlasti.

Osaleks?

Anna teada saal@saal.ee hiljemalt 20. veebruar!

EESTI TANTSUHARIDUSE LIIT KUULUTAB VÄLJA IDEEKAVANDI KONKURSI TANTSUÕPETUSE METOODIKA ALASTE ÕPPEMATERJALIDE LOOMISEKS

Eesti Tantsuhariduse Liidu missioon on edendada tantsuhariduse valdkonda Eestis kõikidel haridustasanditel. Sellel eesmärgil kuulutame välja ideekavandi konkursi tantsuõpetuse metoodika alaste õppematerjalide loomiseks. Konkursile on ooda-

tud õpikute, vihikute või käsiraamatute ideekavandid, kus süsteemselt käsitletakse oma praktikas kasutatud või väljakujunenud metoodikat ja autori tõekspidamisi tantsu õpetamisel. Tervitatakse oma metoodika põimituna konkreetsete harjutuste või tunniülesannetega, samuti illustreerivad foto-, video- jm materjalid. Konkursile ei ole oodatud repertuaarikogumikud.

Ideekavand peab sisaldama:

- autori (te) nime, kontakti;
- stiili ja vanuseastet, kellele käsitletav metoodika on mõeldud;
- väljaande esialgset struktuuri;
- orienteeruvat mahtu lehekülgedes;
- fotode, videomaterjalide jm illustreeriva materjali kasutamise plaani;
- kasutatud allikaid (kui on).

Ideekavand tuleb esitada 1. septembriks 2013 aadressile info@tantsuharidus.ee

Toetuse korral peab käsikiri (koos illustreeriva materjaliga) olema valmis toimetamiseks ja trükkimiseks 1. septembril 2014

ETHL korraldab kogu käsiraamatu väljaandmise. Autori(te)ga sõlmitakse leping ning korralduslikud jm küsimused lahendatakse poolte kokkuleppel.

~~EUROPE CELESTIAL VOGUE BALL 2013~~

Ants Rootslane / Tantsu-ja Moekool Galerii pressiesindaja

Mis toimub ja kes tulevad!?

16. – 17. märtsil 2013 toimub esmakordselt Eestis rahvusvaheline Europe Celestial Vogue Ball, mille raames tulevad Tartusse külla Vogue, House ja HipHop'i tantsijad Venemaalt, Ukrainast, Valgevenest ja Eestist. Kogu üritus toimub Tartu linnas. Ettevõtmise peakorraldaja on Tantsu-ja Moekool Galerii direktor Jelena Frunze. Esinema ja workshoppe tulevad andma oma ala professionaalid. Teiste seas on kohal Smeta-

na Ninja Bonchinche, Maria Ninja, Lasseindra Ninja ja Eestist JJ-streede tantsukooli omanik Joel Juht. Töötoad toimuvad Spordiklubis Fitlife ja esinemised ning võistlused klubis Illusioon. Lisaks kõigele on kavas Smetana&Lady Vova vogue moekollektsiooni demonstratsioon ja grupi „Zerkala“ tuleshow. Muusikat paneb käima DJ Dasha Vibe (Rus).

Mis on Vogue ja kust see stiil on saanud alguse?

Vogue tantsustiili juured on pärit vanglast. Inspiratsiooni on see saanud, nagu nimigi ütleb, moeajakirjadest ja sealhulgas ka Vogue'ist. Vogue'i iseloomustavad modellilikud poosid ja konkreetset nurgelised ning jäigad käte ja jalgade liigutused. Tantsustiil muutus populaarseks underground geikogukonnas ja jõudis laiema avalikkuseni 1980ndate lõpus. Praegu on Vogue levinud üle maailma ja seda tantsivad nii mehed kui naised. Peetakse nii erinevaid Vogue võistlusi kui ka balle.

Miks toimub selline suur ball just Eestis ja sellises väikses linnas nagu on Tartu?

Ah, et miks Eestis!? Aga miks ka mitte! See ball on alati toimunud suurtes linnades, kuid ei ole mingit takistust korraldada seda meie väikses Eestis ja linnas nimega Tartu. Miks mitte Tallinnas? Sellepärast, et Tallinnas toimuvad kõik Eesti suuremad üritused, aga Tartu kui Eestimaa pärl jäetakse tahaplaanile. Tartu on ilus linn ja siin on palju võimalusi.

Kaks päeva Vogue Balli ja Workshope!

Nagu eelnevalt mainitud, toimub Vogue Ball kaks päeva. Kahe päeva jooksul toimuvad töötoad ja esinemised. Töötoad toimuvad Eedeni kaubanduskeskuse peal olevas spordiklubis Fitlife 16.03 – 17.03 hommikuti, õhtuti kell 20.00 on võistlused ja demontreerimised klubis Illusioon. Ballile võib ka külaliseks tulla. Üritusel toimub foto- ja videosalvestus. Kõik, kes osalevad, saavad ennast näha meie üritusel Youtubes. Üritus lõpeb vägeva peoga City Lounge Baaris.

Kohtume juba märtsis Heade Mõtete Linnas Tartu!

Rohkem informatsiooni www.galeriidance.ee

FB aadress - <https://www.facebook.com/events/476933299018386/>

~~ILMUNUD ON UUS ÕPPEMATERJAL „TANTSULINE LIIKUMINE PÕHIKOOLI KEHALISE KASVATUSE TUNNIS”~~

2012. aastal ilmus õppematerjal (raamat + 3 DVD plaati) „Tantsuline liikumine põhikooli kehalise kasvatuse tunnis“, mille autorid on Sille Kapper, Silvia Purje, Tanel Keres ja Anu Sööt.

Raamatu sisu:

Eesti rahvatantsud ja teiste rahvaste tantsud

Standardtantsud ja ladina tantsud

Loovtants

Kursuse „Tantsuline liikumine põhikooli kehalise kasvatuse tunnis“ I õppegrupis osalenute tunnikonspektide näited

Kolme DVD plaadi sisu:

Eesti rahvatantsud ja teiste rahvaste tantsud - praktilised tunnid I, II ja III kooliastmele

Standardtantsud ja ladina tantsud - praktilised tunnid I, II ja III kooliastmele

Loovtants I, II ja III kooliastmele- praktilised tunnid I, II ja III kooliastmele

Õppematerjali saab osta Eesti Tantsuhariduse Liidust. Komplekti hind on 14,50.

Tantsuhariduse Liidu liikmele kehtib soodushind 10,00

Huvi korral kirjuta info@tantsuharidus.ee

~~KANUTI GILDI SAALI KURAATOR PRIIT RAUD ESINES 14. JA 15. JAANUARIL LAVASTUSEGA „CURATORS’ PIECE (A TRIAL AGAINST ART)” NEW YORGIS FESTIVALIL COIL 2013.~~

“Curators’ Piece (A Trial Against Art)” ehk kuraatorite tüki lavastajaks on Tea Tupajil, dramaturgiks ning koreograafiks Petra Zanki, mõlemad pärit Horvaatiast. Laval on rahvusvaheline seltskond, koosnedes vaid festivalide ja teatrite kuraatoritest: Vallejo Gantner (Performance Space 122, USA), Sven Age Birkeland (BIT Teatergarasjen, Norra), Florian Malzacher (festival steirischer herbst in Graz, Austria), Per Ananiasen (Teaterhuset Avant Garden, Norra), Gundega Laivina (Riia Uue Teatri Instituut, Läti) ja Priit Raud (Kanuti Gildi SAAL, Eesti).

“Curators’ Piece” on lavastus, mis on loodud koostöös valitud etenduskunstide kuraatoritega, kes on lavastaja ning dramaturgi arvates olulised tänapäeva etenduskunstide maastiku üldmulje kujundamisel. Kuraatorid on selles lavastuses esinejad, kaasloojad ja kaasprodutsendid. Tuginedes kunstnike, kuraatorite ja publikuvaheliste suhetele, tegeleb lavastus kunsti võimalusega mõjutada tänapäeva ühiskonda. Mida tähendab kunst täna? Kas see saab päästa maailma? Missugune on kunstniku, kuraatori ja vaataja roll selles? “Curators’ Piece” on samaaegselt fiktsioon ja reaalsus: kohtuistung kunsti ja selle propagandistide üle, kus kogunenud mõistavad iga kord uuesti enda üle kohut.

Lavastust “Curators’ Piece (A Trial Against Art)” on näidatud mitmel pool Euroopas ning ka siinsel publikul on võimalik seda näha, sest etendus on valitud Augusti TantsuFestival 2013 programmi.

koduleht: www.curatorspiece.net

~~FESTIVAL „KOOLITANTS 2013“ ALUSTAS MAAKONDLIKE TANTSUPÄEVADEGA~~

Eesti populaarseim ja suurima osalejate arvuga tantsufestival alustas 23. jaanuaril maakondlike tantsupäevadega. Kokku toimub ajavahemikus 23. jaanuar - 17. veebruar viisteist maakondlikku tantsupäeva.

Maakondlike tantsupäevade järel selguvad trupid, kes neljas piirkondlikus voorus tantsivad finaali pääsu nimel. Edasipääsejad valib välja kolmeliikmeline žürii. „Kui eelnevatel aastatel oleme kaasanud maakondlikel tantsupäevadel kaks külalisžürii liiget, siis sellel aastal teeb otsused kolmeliikmeline põhižürii“, selgitas festivali peakorraldaja Mihkel Ernits.

Sel aastal kuuluvad žüriisse Semiir tantsukooli treener ning üks loojatest - SEMY, täisnimega Sergei Morgun. Lisaks veel koreograafi, tantsuõpetaja, lavastaja ja tantsijana tantsuteatris Tee Kuubis tegutsev Madli Teller ning mitmetes teleprojektides osalenud, aastaid showtantsu ja hip hopi treenerina töötanud ning praegune MyFitness spordiklubide peatreener Eva Ottas.

Festival „Koolitants 2013“ toimub kolmes etapis. 15 maakondlikku vooru, 4 piirkondlikku vooru ning finaali, mis toimub 6.-7. aprill Salme Kultuurikeskuses. Viieteistkümmene maakondliku tantsupäeva jooksul astub lavale umbes 6000 tantsijat ning laval näeb rohkem kui 660 tantsu kuues erinevas tantsukategoorias ning viies erinevas vanuseastmes.

Rohkem informatsiooni: www.koolitants.ee

KALENDER

15.02 / 16.02 – 19:00 – Okasroosikese Loss

~~PREMIERE 2013: TRIIN MARTS~~

~~“KIRKE” & HELENA KRINAL “LULU JA MARU”~~

~~<http://stu.ee/lavastused/premiere-2013/>~~

18.02 – 19:00 – Tartu Uus Teater

~~PREMIERE 2013: TRIIN MARTS~~

~~“KIRKE” & HELENA KRINAL “LULU JA MARU”~~

~~<http://stu.ee/lavastused/premiere-2013/>~~

20.02 – 18:00 – Püha Vaimu SAAL (sissepääs Pikk 20)

~~DORIS FELDMANNI JA~~

~~KRISTINA-MARIA HEINSALU~~

~~2. SHOWING: LOVE IS IN THE AIR EDITION~~

~~<http://www.saal.ee/event/577/>~~

22.02 / 23.02 / 01.03 / 02.03 / 03.03 – 19:00 – Okasroosikese Loss

~~EIKE ÜLEVAIN, KADRI PÕLLUVEER,~~

~~JAAK SAPAS & SIIM TÕNISTE: “TÕLGITUD”~~

~~<http://stu.ee/lavastused/eike-ulevain-kadri-polluveer-jaak-sapas-ja-siim-toniste/>~~

26.02 / 28.02 / 01.03 / 02.03 – 19:30 – Kanuti Gildi SAAL

~~ZUGA ÜHENDATUD TANTSIJAD~~

~~“ZUGA TEAB TÕDE”~~

~~www.saal.ee~~

26.02 – 19:00 – Okasroosikese Loss (Uus 19)

~~RESIDENTIDE SARI “GREENFIELDILE”:~~

~~KÜLLI ROOSNA, KENNETH FLAK &~~

~~YANN COPPIER + KATRIN ESSENSON~~

~~www.stu.ee~~

27.02 – 19:30 – Püha Vaimu SAAL (sissepääs Pikk 20)

~~DORIS FELDMANNI JA~~

~~KRISTINA-MARIA HEINSALU~~

~~3. SHOWING: LOVE IS IN THE AIR EDITION~~

~~<http://www.saal.ee/event/577/>~~